

n.registrator@regeringskansliet.se

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Dricksvattenutredningens betänkande En trygg dricksvattenförsörjning (SOU 2016:32)

Ert ärendenummer: N2016/03080/DL

Länsstyrelsen i Stockholm är huvudsakligen positiv till de förslag som utredningens arbete resulterat i.

Utredningen har på ett ingående sätt behandlat frågan angående en säker dricksvattenförsörjning och tagit ett helhetsgrepp i syfte att identifiera nuvarande och potentiella utmaningar för dricksvattenförsörjningen i landet. Utredningen betonar behovet av ett strategiskt arbetssätt, ökad samverkan och nödvändiga krav på dricksvattenförsörjningen. Den lyfter särskilt klimatförändringarnas betydelse och de krav på anpassningar och förändrade förhållningssätt som kan behövas för att säkra en långsiktig dricksvattenförsörjning. Ett flertal konkreta åtgärder har lämnats i betänkandet.

Länsstyrelsen tillstyrker föreslaget om den förändring i miljöbalken som innebär att kommunen har en skyldighet att ansöka om inrättande och omprövning av vattenskyddsområden för alla större allmänna vattentäkter.

Länsstyrelsen lämnar följande synpunkter på utredningens förslag:

1. Skyddet av vattenförekomster och vattentäkter

Länsstyrelsen instämmer med utredningens slutsats att det är nödvändigt med ett ökat skydd för viktiga vattenförekomster och vattentäkter.

Vad gäller den tidplan som utredningen föreslår för prövning och omprövning av vattenskyddsområden anser Länsstyrelsen att det är bra att en prioritering gjorts med avseende på vilka vattentäkter som ska prövas i första hand. Länsstyrelsen är dock tveksam till om tidplanen är realistisk med tanke på att det är ett stort antal vattenskyddsområden som behöver inrättas och omprövas. Inrättande av vattenskyddsområden är processer som är tidskrävande och där det krävs samspel mellan många berörda till exempel nationella myndigheter, tillsynsmyndigheter, fastighetsägare och verksamhetsutövare. Många olika sakkunskaper är också involverade i processen både internt och externt.

YTTRANDE

Datum
2016-11-28Beteckning
101-22739-2016

Länsstyrelsen anser vidare att utredningen bör tydliggöra att kommunerna bör ansvara för inrättande av vattenskyddsområden för de mindre vattentäkter som inte berörs av utredningens författningsförslag.

I utredningen (tabell 6.10 sid 334) redovisas de större allmänna vattentäkter som helt saknar eller har äldre vattenskyddsområden inrättade före miljöbalkens ikraftträdande. Vattentäkterna är redovisade länsvis och för Stockholms län anges att det finns totalt 22 täkter som skulle behöva prövas eller omprövas enligt utredningen. Uppgifterna är hämtade från SGU:s vattentäcksarkiv.

I en kartläggning av dricksvattenförekomster i Stockholms län (*Dricksvattenförekomster i Stockholms län – Prioriteringar för långsiktigt skydd, VAS-rådets rapporter nr 6, 2009, tabell 3.1*) redovisas behovet av revideringar av skyddsområden för allmänna vattentäkter. Länsstyrelsen uppskattar utifrån kartläggningen att det finns behov av revidering av ett 30-tal vattenskyddsområden för att dessa ska kunna anses motsvara ställda krav enligt dricksvattenutredningens förslag. Det är således fler än vad utredningen anger i enlighet med SGU:s uppgifter.

Utredningen föreslår flera åtgärder som innebär ett större ansvar och utökade uppgifter för Länsstyrelsen. Detta kan förväntas leda till en ökad arbetsinsats vid ärendehandläggningen av vattenskyddsområden, såväl i inledande skeden med vägledning och samråd, vid beredning av beslut och även i det efterföljande arbete som uppstår efter att nya skyddsföreskrifter inrättats. Det är sannolikt att antalet tillstånds- och dispensprövningar ökar och det ställs även krav på mer effektiv tillsyn i områdena. Länsstyrelsen kommer mot bakgrund av ovanstående ha ett behov av utökade resurser.

Förutom ökade resurser riktade till länsstyrelserna, krävs en tydlig vägledning från de centrala myndigheterna, framförallt vad gäller utformning av skyddsföreskrifter då detta moment ofta är både svårt och tidskrävande. Länsstyrelsen ser därför positivt på utredningens förslag vad gäller ökade vägledningsinsatser från Havs- och vattenmyndigheten.

Länsstyrelsen ser positivt på att Jordbruksverket föreslås belysa jordbrukssektorns framtida behov av vattenförsörjning.

2. Regionala vattenförsörjningsplaner

Länsstyrelsen ställer sig bakom utredningens förslag att regionala vattenförsörjningsplaner ska tas fram inom varje län och att huvudansvaret för detta ska ligga på länsstyrelserna. Det är bra att vattenförsörjningen lyfts i ett mer regionalt perspektiv. I Stockholms län har arbetet med att ta fram en regional vattenförsörjningsplan påbörjats och arbetet sker i bred samverkan, vilket också är i linje med utredningens förslag.

YTTRANDE**Datum**
2016-11-28**Beteckning**
101-22739-2016

Länsstyrelserna runt Mälaren har tidigare framfört till regeringen att en fördjupad utredning kring Mälaren behöver tillsättas. Det nämns i utredningen, men det presenteras inget konkret förslag kring detta. En utredning av Mälarens långsiktiga förutsättningar som dricksvattentäkt skulle underlätta den samverkan mellan länsstyrelserna som utredningen anger behövs.

3. Anpassa dricksvattenkontrollen

Länsstyrelsen ställer sig bakom utredningens förslag vad gäller kontroll av dricksvatten. Utredningen anger bland annat att särskilt vägledningsmaterial ska utformas för de kommunala kontrollmyndigheterna, vilket är positivt. I dagsläget saknas vägledning för kommuner och länsstyrelser kring hantering av händelser med kemiska och mikrobiologiska föroreningar av dricksvatten till livsmedelsproducerande djur. Det saknas även vägledning kring hantering och ansvarsfrågan vid avbrott i dricksvattenförsörjningen till djurhållning i jordbruket.

Länsstyrelsen är även positiv till förslaget att inrätta ett nationellt dricksvattenråd på Livsmedelsverket och att rådet ska utveckla en samlad dricksvattenstrategi.

4. Lagen om allmänna vattentjänster

Länsstyrelsen anser att utredningens förslag om kravet på huvudmannen att se till att det finns en plan för förnyelse och underhåll för de anläggningar som används för vattenförsörjning är bra. Kravet på planering bör även inkludera åtminstone spillvatten, då bristfälligt spillvattennät också kan inverka menligt på dricksvattenförsörjningen. Länsstyrelsen vill samtidigt påtala det ökade behovet av att förbättra beredningssystemen för dricksvatten och reningssystemen för avloppsvatten.

5. Öka fokus på krisberedskapsfrågor

Den nationella katastrofgruppens (VAKA) arbete är värdefullt och ett stort stöd vid händelser kopplat till allvarigare påverkan på dricksvattenförsörjningen. Länsstyrelsen anser att funktionen bör ligga kvar på Livsmedelsverket och en långsiktig finansiering bör säkerställas.

Det finns en risk att den helhetsbild och tillgänglighet som Livsmedelsverket ansvarar för går förlorad om ansvaret för VAKA flyttas.

Krisberedskap behövs för att hantera miljögifter eller hälsofarliga ämnen. Det tillkommer nya kemiska ämnen kontinuerligt till vår miljö. Situationen är idag redan ansträngd på grund av bland annat bekämpningsmedel och PFAS. Ett tillskott av ett eller flera giftiga ämnen av liknande dignitet ger mycket stor påverkan på dricksvattenhanteringen

YTTRANDE

Datum
2016-11-28Beteckning
101-22739-2016

6. Material i kontakt med dricksvatten

Länsstyrelsen anser att det är angeläget att frågor kring tillsyn och kontroll avseende material i kontakt med dricksvatten belyses ytterligare.

7. Kostnader och finansiering

Länsstyrelsen i Stockholm är positiv till utredningens förslag vad gäller en utökad finansiering.

Under rubriken finansiering omnämns inte uppdraget vad gäller Länsstyrelsens regionala samordning med avseende på dricksvattenkontroll som även anges i förslaget till ny länsstyrelseinstruktion och under rubriken samordning. Länsstyrelsen i Stockholm konstaterar att samordningen kommer att innebära en ökad arbetsinsats för länsstyrelserna och att resurser borde avsättas även för detta.

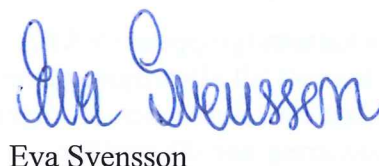
8. Författningsförslagen

Gällande föreslagen ändring av 16 kap. 13 § MB konstaterar Länsstyrelsen att det saknas behov av specialreglering gällande vattenskyddsområden. Vattenskyddsområden bör följa den reglering som även gäller för övriga områdesskydd. Länsstyrelsen konstaterar även att det finns ett förslag på ändring av 16 kap. 3 § MB gällande tillsyn i DS 2016:25

Detta yttrande har beslutats av ställföreträdande länsöverdirektör Åsa Ryding. I den slutliga handläggningen har även deltagit t.f. miljödirektör Lena Pettersson, samhällsbyggnadsdirektör Patrik Åhnberg, tillväxtdirektör Karina Uddén, landsbygdsdirektör Ulrika Geber samt handläggare Eva Svensson, föredragande.

Åsa Ryding

Eva Svensson